

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY

w WARSZAWIE

ul. Młynarska 16, 01-205 Warszawa, tel. (022) 578 44 00, fax (022) 578 44 07
e-mail: wup@wup.mazowsze.pl, www.wup.mazowsze.pl

**RANKING
ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM
W I PÓŁROCZU 2009 R**

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2009

WSTĘP

W celu podejmowania skutecznych działań zmierzających do łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia wprowadzono monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Wdrożenie monitoringu ma zapewnić systematyczną obserwację zjawisk zachodzących na rynku pracy pod względem kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym oraz określić odpowiednie kierunki kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.

Analiza liczby osób bezrobotnych i struktury bezrobocia, uwzględniająca określony zawód osoby bezrobotnej, ma na celu wskazanie istniejących zagrożeń i pojawiających się tendencji na rynku pracy.

Podstawą opracowania są dane zawarte w załączniku 2 - „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy”, w załączniku 3 - „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” - do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy za I półrocze 2009.

Monitoring przygotowano w oparciu o Klasyfikację Zawodów i Specjalności obowiązującą od 1 czerwca 2007 r. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie, duże i wielkie.

W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje: 10 grup wielkich, 30 grup dużych (wewnętrzny podział grup wielkich), 116 grup średnich (wewnętrzny podział grup dużych) i 392 grupy elementarne (wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 1.770 zawodów i specjalności¹.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzono w oparciu o ujednolicone dla całego kraju wskazówki zawarte w opracowaniu „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” przygotowane przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, - Warszawa 2003 oraz w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane w ramach systemu informatycznego SYRIUSZ (<https://mz.praca.gov.pl>).

---

¹ Ujednolicony tekst Załącznika do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644), zmieniony rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 106, poz. 728).

1. ANALIZA BEZROBOCIA

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w czerwcu 2009 r. wyniosła 200.533 osoby. Województwo wyróżnia się najwyższą w Polsce liczbą bezrobotnych - co 8 bezrobotny w Polsce jest mieszkańcem Mazowsza.

W odniesieniu do końca 2008 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy zwiększyła się o 22.505 osób (o 12,6%), a w porównaniu do czerwca 2008 r. o 12.760 osób (o 6,8%). W okresie ostatnich 12 miesięcy bezrobocie wzrosło w 37 powiatach województwa, najwięcej w powiatach: piaseczyńskim o 46,0% (o 1.333 osoby), grodziskim o 42,7% (o 447 osób), legionowskim o 30,5% (o 699 osób) oraz wołomińskim o 30,0% (o 1.722 osoby). Spadek bezrobocia odnotowano w m. Płock o 19,5% (o 1.693 osoby) oraz w 4 powiatach: mińskim o 8,8% (o 334 osoby), lipskim o 8,2% (o 194 osoby), gostyńskim o 0,8% (o 27 osób) oraz sierpeckim o 0,4% (o 14 osób).

W rejestrach powiatowych urzędów pracy dominowali bezrobotni: bez prawa do zasiłku (78,2% ogółu bezrobotnych), poprzednio pracujący (77,1%), bez wykształcenia średniego (56,4%), zamieszkali w mieście (55,0%) oraz mężczyźni (50,8%).

Stopa bezrobocia na Mazowszu w czerwcu 2009 r. wyniosła 8,2% *(przy średniej dla kraju 10,7%)* i była o 0,9 punktu procentowego niższa niż w końcu 2008 r. *(w kraju spadła o 1,2 punktu procentowego)* oraz o 0,6 punktu procentowego wyższa niż w czerwcu 2008 r. *(w kraju o 1,3 punktu procentowego)*.

Najniższą stopą bezrobocia w kraju wyróżniało się województwo: wielkopolskie - 7,8%, mazowieckie - 8,2%, śląskie - 8,3% i małopolskie - 8,7%, natomiast najwyższą odnotowano w warmińsko-mazurskim - 17,8%, kujawsko-pomorskim i lubuskim - po 14,4%, zachodniopomorskim - 14,2% oraz podkarpackim - 14,1%.

Nadal na Mazowszu występuje duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Najwyższą stopą bezrobocia wyróżniały się miasto Radom - 20,5% oraz powiaty: szydlowiecki - 31,7%, radomski - 27,3%, przysuski - 22,3% oraz żuromiński - 20,3%.

Najniższą stopę bezrobocia zanotowano w m. st. Warszawa - 2,3% oraz w powiatach: warszawskim zachodnim - 4,9% oraz grodziskim i pruszkowskim - po 5,6%. Stopę bezrobocia równą lub niższą od średniej dla województwa odnotowano tylko w 9 powiatach, natomiast przewyższającą średnią dla Polski w 27 powiatach.

Warto jednak zaznaczyć, że zmniejsza się rozpiętość wskaźnika bezrobocia. Różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w czerwcu 2008 r. w powiatach województwa mazowieckiego wynosiła 28,2 punktu procentowego (w czerwcu 2007 r. 29,8 punktu procentowego, czerwcu 2006 r. 32,1 punktu procentowego, w czerwcu 2005 r. 33,2 punktu procentowego)

1.1. Bezrobotni według zawodów

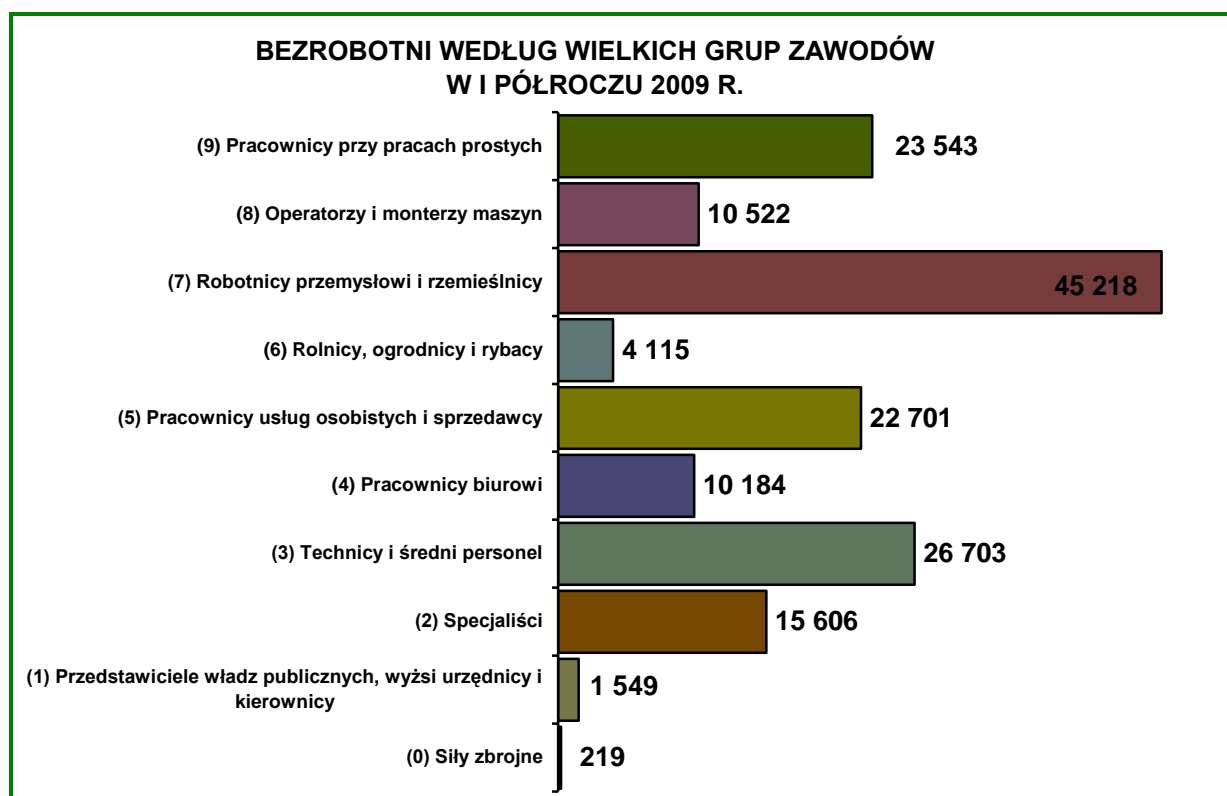
Spośród **200.533** bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa mazowieckiego na koniec czerwca 2009 r., zawód wyuczony posiadało 160.360 bezrobotnych. Z liczby bezrobotnych ogółem, poprzednio pracowało 141.931 osób (75,6% ogółu bezrobotnych).

Bezrobotni według wielkich grup zawodów

Biorąc pod uwagę grupy wielkie określone w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, najliczniejszą wśród bezrobotnych posiadających zawód była grupa **robotników przemysłowych i rzemieślników**. W omawianym okresie do tej populacji 45.218 osób, tj. 28,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych posiadających zawód (*rok wcześniej 41.983 bezrobotnych, tj. 27,7%*).

Drugą pod względem liczebności grupę stanowili **technicy i inny średni personel** w analizowanym okresie było **26.703** bezrobotnych zaliczonych do tej kategorii, tj. **16,6%** ogółu bezrobotnych posiadających zawód (*rok wcześniej 24.825 bezrobotnych, tj. 16,4%*).

Trudności ze znalezieniem pracy mieli także bezrobotni zaliczani do grupy **pracownicy przy pracach prostych**, którzy liczyli **23.543** osoby, tj. **14,7%** ogółu bezrobotnych z wyuczonym zawodem (*w czerwcu 2008 r. 23.424 bezrobotnych, tj. 15,4%*).

Najmniej liczna była grupa bezrobotnych **siły zbrojne** - **219** bezrobotnych, tj. 0,1% ogółu bezrobotnych posiadających wyuczony zawód (*w czerwcu 2008 r. 193 osoby, tj. 0,1%*).

Bezrobotni według wielkich grup zawodów

Grupa zawodowa	stan na koniec czerwca 2008 r.	stan na koniec czerwca 2009 r.	wzrost /spadek w osobach	wzrost /spadek w %
Ogółem województwo, w tym:	187 773	200 533	12 760	6,8
Bez zawodu	35 913	40 173	4 260	11,9
Razem bezrobotni posiadający zawód	151 860	160 360	8 500	5,6
0. Siły zbrojne	193	219	26	13,5
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1 308	1 549	241	18,4
2. Specjaliści	12 955	15 606	2 651	20,5
3. Technicy i inny średni personel	24 825	26 703	1 878	7,6
4. Pracownicy biurowi	9 916	10 184	268	2,7
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	24 141	22 701	- 1 440	- 6,0
6. Rolnicy, ogrodnicy i rybacy	4 442	4 115	- 327	- 7,4
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	41 983	45 218	3 235	7,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8 673	10 522	1 849	21,3
9. Pracownicy przy pracach prostych	23 424	23 543	119	0,5

Największy procentowy wzrost bezrobotnych posiadających zawód wśród grup wielkich odnotowano w populacji **operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** o 21,3% (o 1.849 osób). Natomiast spadek wystąpił w grupach: **rolnicy, ogrodnicy i rybacy** o 7,4% (o 327 osób) i **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** o 6,0% (o 1.440 osób).

Bezrobotni według dużych grup zawodów

Analizując strukturę osób bezrobotnych posiadających konkretny zawód (160.360 osób) do najliczniejszych grup dużych w końcu czerwca 2009 roku, należały następujące grupy zawodów:

- (72) robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń 18.585 osób - 11,6% ogółu bezrobotnych posiadających zawód, (rok wcześniej 10,6%),
- (74) pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy 14.657 osób - 9,1% (rok wcześniej 9,7%),
- (52) modelki, sprzedawcy i demonstratorzy 13.705 osób - 8,6% (rok wcześniej 9,9%),
- (91) pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach 12.212 osób - 7,6% (rok wcześniej 8,5%),
- (93) robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie 11.212 osób - 7,0% (rok wcześniej 6,8%),
- (31) średni personel techniczny 11.101 osób - 6,9% (rok wcześniej 6,5%),
- (34) pracownicy pozostałych specjalności 11.051 osób - 6,9% (rok wcześniej 6,9%),
- (71) górnicy i robotnicy budowlani 10.639 osób - 6,6% (rok wcześniej 6,5%).

W przekroju terytorialnym województwa, najwięcej bezrobotnych w grupie **(72) robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń** zarejestrowanych było w miastach: Warszawa (1.763 osoby), Radom (1.374 osoby) i Płock (607 osób) oraz w powiatach: radomskim (1.190 osób), wołomińskim (825 osób), ostrowskim (685 osób) i płockim (609 osób).

W grupie **(74) pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** najwięcej bezrobotnych było w miastach: Radom (1.994 osoby) i Warszawa (611 osób) oraz w powiatach: radomskim (1.792 osoby), wołomińskim (681 osób) i płockim (603 osoby).

W grupie **(52) modelki, sprzedawcy i demonstratorzy** najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w miastach: Radom (2.137 osób), Warszawa (1.696 osób) i Płock (652 osoby) oraz w powiatach: radomskim (1.243 osoby), wołomińskim (423 osoby), płockim (422 osoby), szydlowieckim (418 osób) i ciechanowskim (408 osób).

Najmniej bezrobotnych zarejestrowanych było w grupie **przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze** - 7 osób (0,004% bezrobotnych posiadających zawód).

Bezrobotnych kobiet najwięcej było w grupie zawodów **modelki, sprzedawcy i demonstratorzy**, na koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 11.558 kobiet zaliczonych do tej grupy zawodów w województwie tj. 14,7% ogółu bezrobotnych kobiet posiadających zawód oraz w grupie **pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** - 9.700 kobiet, tj. 12,4%.

Bezrobotni według elementarnych grup zawodów

Według elementarnych grup zawodów, spośród 160.360 bezrobotnych posiadających zawód, najliczniejszą grupę stanowili **sprzedawcy i demonstratorzy** (kod 5221), do których zaliczono - 13.702 osoby, tj. 8,5% (rok wcześniej 14.973 osoby).

Pozostałe grupy zawodowe najliczniej reprezentowali:

- ➔ (9321) robotnicy przy pracach prostych w przemyśle **5.941 osób** (rok wcześniej 5.848 osób),
- ➔ (4191) pracownicy obsługi biurowej
gdzie indziej niesklasyfikowani **4.747 osób** (rok wcześniej 4.725 osób),
- ➔ (7222) ślusarze i pokrewni **4.676 osób** (rok wcześniej 4.110 osób),
- ➔ (3419) pracownicy do spraw finansowych i handlowych
gdzie indziej niesklasyfikowani **4.366 osób** (rok wcześniej 4.308 osób),
- ➔ (9132) pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe
i podobne **4.203 osoby** (rok wcześniej 4.612 osób),
- ➔ (7231) mechanicy pojazdów samochodowych **3.906 osób** (rok wcześniej 3.115 osób),
- ➔ (3115) technicy mechanicy **3.741 osób** (rok wcześniej 3.227 osób),
- ➔ (9313) robotnicy pomocniczy w budownictwie
ogólnym **3.573 osoby** (rok wcześniej 3.015 osób),
- ➔ (5122) kucharze **3.420 osób** (rok wcześniej 3.315 osób),
- ➔ (9141) gospodarze budynków **3.300 osób** (rok wcześniej 3.285 osób),
- ➔ (7433) krawcy, kapelusznicy i pokrewni **3.259 osób** (rok wcześniej 3.457 osób).

Najwięcej bezrobotnych kobiet było w grupie elementarnej **sprzedawcy i demonstratorzy** -14,7% kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy, posiadających zawód (w analogicznym okresie poprzedniego roku 15,4%).

Bezrobotni według zawodów i specjalności

Biorąc pod uwagę sześciocyfrowe kody zawodów i specjalności, najwięcej bezrobotnych zaliczono do następujących zawodów i specjalności:

➔ sprzedawca	13.376 osób	(rok wcześniej 14.617 osób),
➔ pracownik biurowy	4.512 osób	(rok wcześniej 4.492 osoby),
➔ ślusarz	4.475 osób	(rok wcześniej 3.958 osób),
➔ asystent ekonomiczny	3.942 osoby	(rok wcześniej 3.998 osób),
➔ robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	3.723 osoby	(rok wcześniej 4.105 osób),
➔ robotnik budowlany	3.573 osoby	(rok wcześniej 3.015 osób),
➔ technik mechanik	3.369 osób	(rok wcześniej 2.863 osoby),
➔ krawiec	3.227 osób	(rok wcześniej 3.404 osoby),
➔ robotnik gospodarczy	3.163 osoby	(rok wcześniej 3.156 osób),
➔ murarz	2.713 osób	(rok wcześniej 2.523 osoby),
➔ sprzątaczką	2.562 osoby	(rok wcześniej 2.872 osoby),
➔ szwaczka	2.537 osób	(rok wcześniej 2.535 osób),
➔ kucharz	2.461 osób	(rok wcześniej 2.667 osób),
➔ ekonomista	2.442 osoby	(rok wcześniej 2.370 osób),
➔ robotnik placowy	2.208 osób	(rok wcześniej 2.421 osób),
➔ magazynier	2.181 osób	(rok wcześniej 1.730 osób).

Zawód **sprzedawca** zajmuje pierwszą pozycję na listach rankingów bezrobotnych posiadających zawód w 31 powiatach województwa (rok wcześniej w 34 powiatach).

Bezrobocie coraz częściej dotyka osoby z wyższym wykształceniem. Warto zwrócić uwagę, że na 14 miejscu w rankingu zawodów generujących bezrobocie znajdują się **ekonomiści**, (rok wcześniej na 15 miejscu), a więc bezrobotni zaliczeni do grupy wielkiej **specjaliści** - legitymujący się wykształceniem wyższym. W czerwcu 2009 r. bez pracy pozostawało 2.442 **ekonomistów**, tj. 1,5% ogółu bezrobotnych posiadających zawód (rok wcześniej 2.370 osób).

Spośród pozostałych zawodów wymagających wykształcenia wyższego do najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych należą:

⇒ specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	- 988 osób	(rok wcześniej 737 osób),
⇒ pedagog	- 756 osób	(rok wcześniej 578 osób),
⇒ specjalista administracji publicznej	- 709 osób	(rok wcześniej 596 osób),
⇒ pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	- 548 osób	(rok wcześniej 354 osoby),
⇒ politolog	- 365 osób	(rok wcześniej 256 osób),
⇒ specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	- 339 osób	(rok wcześniej 279 osób),
⇒ pielęgniarz	- 318 osób	(rok wcześniej 361 osób),
⇒ nauczyciel nauczania początkowego	- 316 osób	(rok wcześniej 274 osoby).

Warto zauważyć, że wśród zawodów generujących bezrobocie (powyżej 1.000) do najbardziej sfeminizowanych należały:

⇒ szwaczka	- 98,9%
⇒ sprzątaczkę	- 96,4%,
⇒ krawiec	- 95,9%,
⇒ fryzjer	- 94,7%,
⇒ obuwnik przemysłowy	- 88,5%,
⇒ sprzedawca	- 84,9%,
⇒ asystent ekonomiczny	- 83,2%,
⇒ pracownik biurowy	- 81,5%,
⇒ kucharz	- 80,9%,
⇒ pakowacz	- 78,0%,
⇒ pracownik administracyjny	- 77,9%,
⇒ ekonomista	- 74,5%,
⇒ technik żywienia i gospodarstwa domowego	- 74,0%.

1.2. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów

Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy załącznik nr 3 pozwala na identyfikację bezrobotnych poprzednio pracujących według czasu pozostawania bez pracy w poszczególnych zawodach ujętych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności.

Zgodnie z wynikami, na koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy w województwie mazowieckim zarejestrowanych było 154.624 bezrobotnych poprzednio pracujących. Wśród tej populacji 50.242 bezrobotnych poprzednio pracujących pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy (nieprzerwanie od dnia ostatniej rejestracji), **w tym 46.795 osób posiadało wyuczony zawód.**

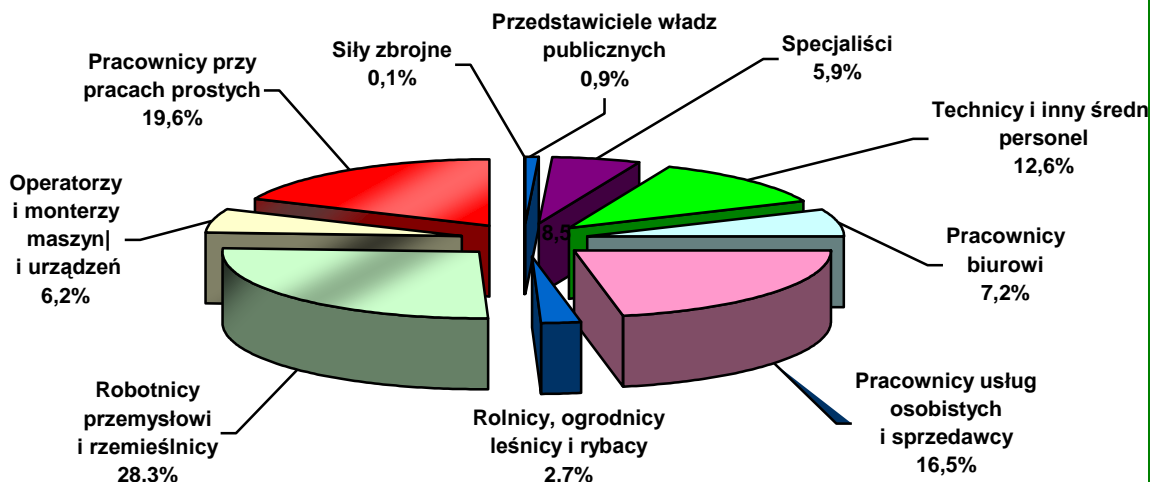
Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według wielkich grup zawodów

Według wielkich grup zawodów, najwięcej bezrobotnych posiadających zawód pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy w następujących grupach:

- ⇒ robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - 13.228 osób tj. 28,3% (rok wcześniej 27.288 osób, tj. 28,3%),
- ⇒ pracownicy przy pracach prostych - 9.165 osób, tj. 19,6% (rok wcześniej 12.294 osoby, tj. 19,3%),
- ⇒ pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - 7.696 osób, tj. 16,5% (w poprzednim roku 10.968 osoby, tj. 17,2%),
- ⇒ technicy i inny średni personel - 5.896 osób, tj. 12,6% (w poprzednim roku 7.971 osób, tj. 12,5%).

**BEZROBOTNI POPRZEDNIO PRACUJĄCY POZOSTAJĄCY BEZ PRACY
POWYŻEJ 12 M-CY WG WIELKICH GRUP ZAWODÓW W CZERWCU 2009 R.**

**Udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy
w liczbie bezrobotnych ogółem (według wielkich grup zawodów czerwiec 2009 r.)**

Grupa zawodowa	Bezrobotni zarejestrowani		
	ogółem	w tym poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
	w liczbach bezwzględnych		w % do ogółem
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE	200 533	50 242	25,1
Ogółem bezrobotni posiadający zawód, w tym:	160 360	46 795	29,2
0. Siły zbrojne	219	62	28,3
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1 549	405	26,2
2. Specjaliści	15 606	2 781	17,8
3. Technicy i inny średni personel	26 703	5 896	22,1
4. Pracownicy biurowi	10 184	3 364	33,0
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	22 701	7 696	33,9
6. Rolnicy, ogrodnicy leśnicy i rybacy	4 115	1 282	31,2
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	45 218	13 228	29,3
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	10 522	2 916	27,7
9. Pracownicy przy pracach prostych	23 543	9 165	38,9
Bez zawodu	40 173	3 447	8,6

Najwyższy udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy posiadających konkretny zawód odnotowano w grupach: *pracownicy przy pracach prostych* - 38,9%, *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* - 33,9%, *pracownicy biurowi* - 33,0% oraz *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* - 31,2%. Na uwagę zasługuje fakt, że w grupach zawodowych wymagających wyższych kwalifikacji zawodowych, odsetek osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy jest niższy niż w pozostałych grupach, na przykład w grupie **specjaliści** udział wyniósł 17,8%.

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według elementarnych grup zawodów

Analizując strukturę zawodową osób bezrobotnych wg grup elementarnych można zauważyć, że w 5 z występujących grup, wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 1,0 (100% z danej grupy bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy) i grupy te zajęły czołowe miejsce w rankingu.

Należy jednak zwrócić uwagę, że grupy: **zakonnicy, górnicy strzałowi, robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach** reprezentowane były przez jedną osobę, **czyściciele butów i inni świadczący usługi na ulicach** zarejestrowane były 2 osoby, a w grupie **operatorzy urządzeń filtrujących i oddzielających** było 4 osoby bezrobotne, trudno więc określać je mianem zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.

Biorąc pod uwagę elementarne grupy zawodów, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy wynosiła powyżej 500 osób do generujących długotrwałe bezrobocie można zaliczyć następujące grupy zawodów:

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
9162	Zamiatacze i pokrewni	2 441	1 490	0,6104
7443	Obuwnicy	1 939	1 169	0,6029
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2 609	1 503	0,5761
9132	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	4 612	2 585	0,5605
9152	Portierzy, woźni i pokrewni	1 427	782	0,5480
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	5 848	2 922	0,4997
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	14 973	7 467	0,4987
7141	Malarze budowlani i pokrewni	1 398	693	0,4957
9141	Gospodarze budynków	3 285	1 595	0,4855
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	4 725	2 288	0,4842
7223	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	1 797	863	0,4802
7121	Murarze i pokrewni	2 552	1 211	0,4745
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	3 015	1 417	0,4700
6111	Rolnicy produkcji roślinnej	1 279	585	0,4574
7222	Ślusarze i pokrewni	4 110	1 839	0,4474
4131	Magazynierzy i pokrewni	1 824	785	0,4304
7433	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	3 457	1 476	0,4270
5123	Kelnerzy i pokrewni	1 328	564	0,4247
7136	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	1 464	597	0,4078

Najwyższe wskaźniki długookresowego bezrobocia wśród elementarnych grup zawodów licznie reprezentowanych przez bezrobotnych (powyżej 1.000 osób bezrobotnych w grupie zawodów) odnotowano głównie w grupach zawodów nie wymagających wysokich kwalifikacji.

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów i specjalności

W rankingu zawodów i specjalności, w których bezrobotni pozostawali bez pracy powyżej 12 miesięcy, w zdecydowanej większości na pierwszych lokatach pojawiają się te same zawody co w rankingu bezrobotnych:

⇒ sprzedawca	7.300 osób	(rok wcześniej 10.391 osób),
⇒ pracownik biurowy	2.179 osób	(rok wcześniej 3.194 osoby),
⇒ robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2.169 osób	(rok wcześniej 3.238 osób),
⇒ ślusarz	1.753 osoby	(rok wcześniej 2.668 osób),
⇒ sprzątaczką	1.711 osób	(rok wcześniej 2.493 osoby),
⇒ robotnik gospodarczy	1.535 osób	(rok wcześniej 2.375 osób),
⇒ robotnik placowy	1.482 osoby	(rok wcześniej 2.092 osoby),
⇒ szwaczka	1.464 osoby	(rok wcześniej 2.079 osób),
⇒ krawiec	1.452 osoby	(rok wcześniej 2.152 osoby),
⇒ asystent ekonomiczny	1.425 osób	(rok wcześniej 2.003 osoby),
⇒ robotnik budowlany	1.417 osób	(rok wcześniej 2.129 osób),
⇒ murarz	1.195 osób	(rok wcześniej 1.853 osoby),
⇒ kucharz	978 osób	(rok wcześniej 1.479 osób),
⇒ obuwnik przemysłowy	926 osób	(rok wcześniej 1.186 osób),
⇒ technik mechanik	811 osób	(rok wcześniej 1.204 osoby),
⇒ magazynier	735 osób	(rok wcześniej 1.073 osoby),
⇒ ekonomista	731 osób	(rok wcześniej 1.191 osób).

Ponadto z grupy bezrobotnych *bez zawodu* - 4.241 osób poszukiwało pracy ponad 12 miesięcy, tj. 11,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych bez zawodu (w poprzednim roku 6.150 osób).

W rankingu zawodów i specjalności (sześciocyfrowych), w których bezrobotni pozostawali bez pracy powyżej 12 miesięcy (powyżej 500 osób bezrobotnych w zawodzie), na pierwszych lokatach pojawiają się zawody:

- ✓ obuwnik przemysłowy 61,6% ogółu zarejestrowanych, w tym zawodzie (926 osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy),
- ✓ robotnik placowy 61,2% (1.482 osoby),
- ✓ szwaczka 57,8% (1.464 osoby),
- ✓ sprzątaczką 59,6 % (1.711 osób),
- ✓ robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym 52,8% (2.169 osób),
- ✓ malarz budowlany 50,0% (559 osób),

Ponad 12 miesięcy 4.241 bezrobotnych **bez zawodu** poszukiwało pracy (11,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych bez zawodu).

Rozpatrując długość pozostawania bez pracy można zauważyć, że w zawodach wymagających wyższych kwalifikacji zawodowych odsetek osób długookresowo pozostających bez pracy jest w większości przypadków niższy niż w pozostałych zawodach.

Wyjątek stanowią (biorąc pod uwagę te zawody, w których ponad 12 miesięcy pozostawało bez pracy powyżej 100 osób w zawodzie) **nauczyciele przedszkoli** - 49,7% zarejestrowanych w tym zawodzie pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy, **pielęgniarki** - 46,3%, oraz **kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym oraz kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany** - 45,4%.

1.3. Bezrobotni według sekcji działalności gospodarczej (według PKD)

Analiza statystyki rynku pracy dotycząca bezrobotnych według Polskiej Działalności Gospodarczej w pewnym stopniu odzwierciedla skutki dokonujących się przemian gospodarczych.

Zgodnie z wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) nie jest możliwe porównanie danych statystycznych do poprzednich lat.

Wśród bezrobotnych dominują osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. Na koniec I półrocza 2009 r. populacja tych bezrobotnych liczyła 154.624 osoby, tj. 77,1% ogółu bezrobotnych i była **większa** w porównaniu do końca 2008 roku o 19.210 osób, (o 14,2%), natomiast w odniesieniu do I półrocza poprzedniego roku o 12.693 osoby (o 8,9%).

W analizowanym okresie najliczniejszą grupę tworzyli bezrobotni, którzy pracowali w zakładach należących do sekcji **przetwórstwo przemysłowe**. Z zakładów tych pochodziło 30.587 osób, tj. 19,8% populacji bezrobotnych poprzednio pracujących.

Drugą co do wielkości populację stanowili bezrobotni pracujący przed rejestracją w sekcji **handel hurtowy detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** - 19.060 osób, tj. 12,3%. Pracujący w sekcji **budownictwo** stanowili 7,5% (11.546 osób) bezrobotnych poprzednio pracujących. Z kolei poprzednio pracujący w sekcji **pozostała działalność usługowa** stanowili 6,8% (10.477 osób).

Warto zaznaczyć, że 28,4% ogółu poprzednio pracujących (43.909 osób) stanowili bezrobotni, którym nie można było zidentyfikować działalności.

Z ogólnej liczby bezrobotnych poprzednio pracujących, większość (91.546 osób, tj. 59,2%) pochodziła z sektora prywatnego.

1.4. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według PKD

W czerwcu 2009 r. w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego zarejestrowanych było 50.242 osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, o 4.428 osób (o 8,1%) mniej niż w końcu 2008 r. oraz o 17.880 osób (o 26,3%) mniej niż rok wcześniej. Stanowili oni 48,0% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących.

Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności najliczniejszą grupę bezrobotnych w tej kategorii stanowiły osoby poprzednio pracujące w zakładach należących do sekcji **przetwórstwo przemysłowe** 11.192 osoby (22,3% ogółu poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy).

Z sekcji **handel hurtowy detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** pochodziło 7.076 osób (tj. 14,1%).

Należy również zwrócić uwagę, że dla 10.318 osób (20,5%) nie była zidentyfikowana działalność.

1.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

Od stycznia do końca czerwca 2009 r., w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego zarejestrowało się 156.386 bezrobotnych, w tym 116.718 osób posiadających wyuczony zawód.

Napływ do bezrobocia według dużych grup zawodów

Uwzględniając **grupy duże**, w klasyfikacji zawodów i specjalności najwięcej noworejestrujących się bezrobotnych, należało do następujących grup: **(72) robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń** - 12,4% ogółu rejestrujących się bezrobotnych posiadających zawód, **(24) pozostali specjaliści** - 8,1%, **(31) średni personel techniczny** - 7,9%, **(34) pracownicy pozostałych specjalności** - 7,6%, **(74) pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** - 7,4% oraz **modelki, sprzedawcy i demonstratorzy** - 7,3%.

Najmniej bezrobotnych napłynęło do grupy dużej **operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych** - 2 osoby, **przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze** - 3 osoby, **nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy** - 51 osób oraz **robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni** - 60 osób.

Napływ do bezrobocia według elementarnych grup zawodów

Analizując napływ bezrobotnych zaliczonych do **grup elementarnych** można zauważyć, że najwięcej bezrobotnych napłynęło do grupy:

✓ sprzedawcy i demonstratorzy	8.532 osoby	- 7,3%
<i>(noworejestrujących się bezrobotnych posiadających zawód),</i>		
✓ robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	3.870 osób	- 3,3%,
✓ mechanicy pojazdów samochodowych	3.565 osób	- 3,1%,
✓ pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	3.398 osób	- 2,9%,
✓ ślusarze i pokrewni	3.398 osób	- 2,9%,
✓ technicy mechanicy	3.207 osób	- 2,8%,
✓ pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	3.099 osób	- 2,7%,
✓ kucharze	2.467 osób	- 2,1%,
✓ robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	2.464 osoby	- 2,1%,
✓ pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	2.409 osób	- 2,1%,
✓ gospodarze budynków	2.289 osób	- 2,0%,
✓ specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	2.261 osób	- 1,9%,
✓ ekonomiści	2.111 osób	- 1,8%.

Napływ do bezrobocia według zawodów i specjalności

W I półroczu 2009 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się **(według sześciocyfrowych kodów zawodów) w zawodach i specjalnościach:**

➤ sprzedawca	-	8.311 osób	(7,1%),
➤ ślusarz	-	3.238 osób	(2,8%),
➤ asystent ekonomiczny	-	3.020 osób	(2,6%),
➤ technik mechanik	-	2.937 osób	(2,5%),
➤ pracownik biurowy	-	2.918 osób	(2,5%),
➤ robotnik budowlany	-	2.464 osoby	(2,1%),
➤ robotnik gospodarczy	-	2.208 osób	(1,9%),
➤ robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	-	2.109 osób	(1,8%).

Najwięcej **sprzedawców** zarejestrowano w miastach: Warszawa - 1.514 osób (18,2% napływu bezrobotnych *sprzedawców* w województwie); Radom - 940 osób (11,3%) i Płock - 406 osób (4,9%) oraz w powiatach: radomskim - 552 osoby (6,6%); wołomińskim - 330 osób (4,0%); płockim - 274 osoby (3,3%) i ciechanowskim - 272 osoby (3,3%).

Najwięcej **ślusarzy** zarejestrowano w miastach: Warszawa - 406 osób (12,5% napływu bezrobotnych ślusarzy), Radom - 199 osób (6,2%) i Płock - 131 osób (4,1%) oraz w powiatach: radomskim - 179 osób (5,5%), wołomińskim - 163 osoby (5,0%), płońskim - 119 osób (3,7%) i płockim - 100 osób (3,1%).

Najwięcej **asystentów ekonomicznych** zarejestrowano w miastach: Warszawa - 463 osoby (15,3) i Płock - 200 osób (6,3%) oraz w powiatach: wołomińskim - 211 osób (7,0%); płockim - 200 osób (6,6%); ostrowskim - 136 osób (4,5%); sierpeckim - 129 osób (4,3%); wyszkowskim - 129 osób (4,3%); sochaczewskim - 117 osób (3,9%) i mińskim - 109 osób (3,6%).

Napływ do bezrobocia osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Spośród 18.295 osób rejestrujących się w I półroczu 2009 roku w urzędach pracy **w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki**, zawód wyuczony posiadało 10.256 osób, najwięcej absolwentów zarejestrowano w zawodach:

⇒ asystent ekonomiczny	-	504 osoby	(4,9% <i>noworejestrujących się w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki z wyuczonym zawodem</i>),
⇒ ekonomista	-	475 osób	(4,6%),
⇒ sprzedawca	-	383 osoby	(3,7%),
⇒ technik mechanik	-	367 osób	(3,6%),
⇒ technik żywienia i gospodarstwa domowego	-	300 osób	(2,9%),
⇒ mechanik pojazdów samochodowych	-	293 osoby	(2,9%),
⇒ kucharz małej gastronomii	-	292 osoby	(2,9%),
⇒ pedagog	-	265 osób	(2,6%).
⇒ specjalista administracji publicznej	-	224 osoby	(2,2%),
⇒ handlowiec	-	213 osób	(2,1%),
⇒ fryzjer	-	170 osób	(1,7%),
⇒ organizator usług hotelarskich	-	150 osób	(1,5%).

Najwięcej **asystentów ekonomicznych** w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki posiadających wyuczony zawód zarejestrowało się w mieście Płock – 35 osób (6,9%) oraz w powiatach: płockim - 76 osób (15,1%); sierpeckim – 46 osób (9,1%); wyszkowskim – 45 osób (8,9%); mińskim i ostrowskim – po 34 osoby (po6,8%) oraz wołomińskim – 30 osób (6,0%).

2. ANALIZA OFERT PRACY

W I półroczu 2009 r. w województwie mazowieckim (według miesięcznych sprawozdań MPiPS-01) pozyskano ogółem **51.107 ofert pracy**, o 18.421 ofert (o 26,5%) **mniej** niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, w tym:

- ✓ 24.283 oferty pracy niesubsydiowanej (o 19.393 oferty, tj. o 44,4% **mniej** niż w I półroczu 2008 r.)
- ✓ 26.824 oferty pracy subsydiowanej (o 972 oferty więcej, tj. o 3,8% **więcej** niż w I półroczu 2008 r.),
- ✓ 16.161 ofert pracy z sektora publicznego (o 1.537 ofert, tj. o 8,7% **mniej** niż w I półroczu 2008 r.),
- ✓ 5.709 ofert pracy sezonowej (o 3.566 ofert, tj. o 38,5% **mniej** niż w I półroczu 2008 r.),
- ✓ 1.199 ofert pracy dla niepełnosprawnych (o 255 ofert, tj. o 27,0% **więcej** niż w I półroczu 2008 r.).

Oferty pracy subsydiowanej stanowiły w województwie mazowieckim 52,5% ogółu zgłoszonych przez pracodawców ofert pracy.

Większość ofert pochodziła z zakładów należących do sektora prywatnego – 34.946 ofert, tj. 68,4% ogółu zgłoszonych (*rok wcześniej 51.830 ofert, tj. 74,6%*).

W okresie styczeń - czerwiec 2009 r. na Mazowszu napłynęło 156.386 bezrobotnych, pozyskano 51.107 ofert pracy, więc na 1 pozyskaną ofertę przypadało średnio powyżej 3 noworejestrujących się bezrobotnych (*w analogicznym okresie poprzedniego roku prawie 2 bezrobotnych*).

Statystyka rynku pracy sporządzana w okresach półrocznych obejmuje informacje o ofertach pracy według sekcji działalności gospodarczej, jak również według zawodów i specjalności.

Według danych wykazanych w załącznikach: 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności gospodarczej ostatniego miejsca pracy” oraz 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w I półroczu 2009 r., do powiatowych urzędów pracy wpłynęło **50.468 ofert pracy**² o 14.667 ofert (o 27,2%) **więcej** niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

2.1. Napływ ofert pracy według sekcji działalności gospodarczej (według PKD)

Statystyka rynku pracy sporządzana w okresach półrocznych obejmuje informacje o ofertach pracy według sekcji działalności gospodarczej, jak również według zawodów i specjalności.

Według danych wykazanych w załączniku 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności gospodarczej ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy”, a także w załączniku 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w I półroczu 2009 r. do powiatowych urzędów pracy wpłynęło 50.468 ofert pracy o 18.996 ofert (o 27,4%) **mniej** niż w poprzednim roku.

---

² Liczba ofert pracy wykazywana w załączniku 2 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” oraz w załączniku 3 j. w. „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” jest niższa od liczby ofert pracy wykazanych w sprawozdaniach MPiPS-01, co wynika z wyłączenia w sprawozdaniach półrocznych liczby ofert pracy anulowanych przez pracodawców.

Najwięcej ofert pracy w I półroczu 2009 r. zgłosiły zakłady pracy zajmujące się **administracją publiczną i ochroną narodową; obowiązkowymi zabezpieczeniami społecznymi**, z których wpłynęło – 10.329 ofert (20,5% ogółu ofert pracy), następnie zakłady zaliczone do sekcji: **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** – 9.304 oferty (18,4%), **przetwórstwo przemysłowe** – 4.766 ofert (9,4%), **budownictwo** – 4.128 osób (8,2%) oraz **pozostała działalność usługowa** – 3.448 osób (6,8%).

Zgodnie z wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) nie jest możliwe porównanie danych statystycznych do poprzednich lat.

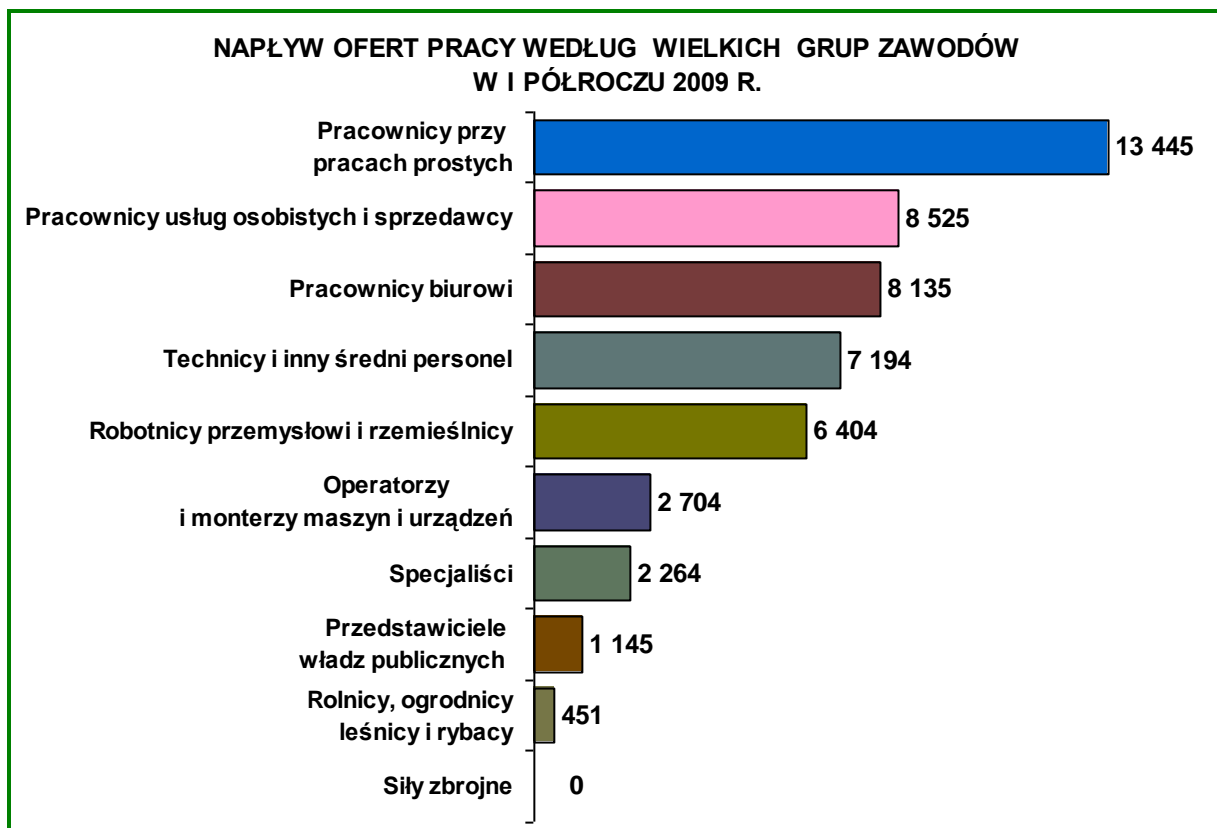
2.2. Napływ ofert pracy według zawodów

Napływ ofert pracy według wielkich grup zawodów

Spośród 50.468 ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy, **50.267 ofert pracy było przyporządkowanych, do konkretnego zawodu znajdującego się w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności**. W I półroczu 2009 r., najwięcej ofert przeznaczonych było dla grupy zawodowej **pracownicy przy pracach prostych** – 13.445 ofert pracy (26,7% ogółu ofert zgłoszonych w I półroczu 2009 r. mających odniesienie do zawodu).

Duża liczba ofert przeznaczona była dla grupy: **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** – 8.525 osób (17,0%) **oraz pracownicy biurowi** - 8.135 osób (16,2%).

Nie biorąc pod uwagę sił zbrojnych (gdzie nie pozyskano żadnej oferty pracy), najmniej zgłoszono ofert w grupie wielkiej **rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** – 451 ofert (0,9%).

Spadek liczby ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w odniesieniu do I półrocza 2008 r. dotyczył wszystkich wielkich grup zawodów:

- ✓ robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – o 5.268 ofert pracy (o 45,1%),
- ✓ pracownicy przy pracach prostych – o 4.278 ofert pracy (o 24,1%),
- ✓ operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – o 2.998 ofert pracy (o 52,6%),
- ✓ pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – o 2.977 ofert pracy (o 25,9%),
- ✓ pracownicy biurowi – o 1.214 ofert pracy (o 13,0%),
- ✓ rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – o 643 oferty pracy (o 58,8%),
- ✓ specjaliści – o 607 ofert pracy (21,1%),
- ✓ technicy i inny średni personel – o 341 ofert pracy (o 4,5%),
- ✓ przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – o 216 ofert pracy (o 15,9%),
- ✓ siły zbrojne – o 3 osoby (o 100,0%).

Napływ ofert pracy według dużych grup zawodów

Na poziomie dużych grup zawodów najwięcej ofert zgłoszono dla ***pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach*** – 10.475 ofert (20,8% ogółu zgłoszonych ofert), ***pracowników obsługi biurowej*** - 7.051 ofert (14,0%), ***pracowników pozostałych specjalności*** - 6.198 ofert (12,3%) oraz ***modelki, sprzedawcy i demonstratorzy*** – 4.684 oferty (9,3%).

Napływ ofert pracy według elementarnych grup zawodów

W strukturze ofert pracy posiadających odniesienie do zawodów znajdujących się w ***Klasyfikacji Zawodów i Specjalności***, najwięcej było ofert dla grup elementarnych w zawodach:

- ⇒ *gospodarze budynków* - 6.575 ofert (13,1% napływu ofert, w konkretnym zawodzie),
- ⇒ *pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowanych* - 5.512 ofert (11,0%),
- ⇒ *sprzedawcy i demonstratorzy* - 4.684 oferty (9,3%),
- ⇒ *pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i podobne* - 2.804 oferty (5,6%),
- ⇒ *pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni* - 2.483 oferty (4,9%),
- ⇒ *agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)* - 1.888 ofert (3,8%),
- ⇒ *robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym* - 1.202 oferty (2,4%),
- ⇒ *kucharze* - 1.063 oferty (2,1%).

Napływ ofert pracy według zawodów i specjalności

Według sześciocyfrowych kodów zawodów, najwięcej ofert pracy skierowano do bezrobotnych i poszukujących pracy w zawodach:

- ⇒ robotnik gospodarczy 6.551 ofert (w I półroczu 2008 6.592 oferty),
- ⇒ pracownik biurowy 5.093 oferty (w I półroczu 2008 4.857 ofert),
- ⇒ sprzedawca 4.285 ofert (w I półroczu 2008 5.087 ofert),
- ⇒ pracownik administracyjny 2.220 ofert (w I półroczu 2008 2.327 ofert),
- ⇒ sprzętaczk 1.859 ofert (w I półroczu 2008 2.446 ofert),
- ⇒ robotnik budowlany 1.202 oferty (w I półroczu 2008 1.924 oferty),
- ⇒ magazynier 796 ofert (w I półroczu 2008 1.485 ofert),

⇒ kasjer handlowy	673 oferty	(w I półroczu 2008 1.217 ofert),
⇒ pomoc kuchenna	564 oferty	(w I półroczu 2008 750 ofert),
⇒ kelner	563 oferty	(w I półroczu 2008 394 oferty),
⇒ kucharz	561 ofert	(w I półroczu 2008 684 oferty),
⇒ telemarketer	538 ofert	(w I półroczu 2008 790 ofert),
⇒ pracownik ochrony i mienia	518 ofert	(w I półroczu 2008 1.148 ofert).

Wśród zawodów wymagających wykształcenia wyższego, najwięcej ofert było dla:

- ✓ specjalistów do spraw marketingu i handlu (sprzedaży) 178 ofert (rok wcześniej 253 oferty),
- ✓ nauczycieli przedszkola 166 ofert (rok wcześniej 229 ofert),
- ✓ wychowawców w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych 127 ofert (rok wcześniej 148 ofert),
- ✓ archiwistów 124 oferty (rok wcześniej 169 ofert),
- ✓ specjalista do spraw finansów (analityk finansowy) 87 ofert (rok wcześniej 42 oferty),
- ✓ pielęgniarza 56 ofert (rok wcześniej 229 ofert),
- ✓ fizjoterapeuta 53 oferty (rok wcześniej 104 oferty),
- ✓ ekonomista 51 ofert (rok wcześniej 85 ofert),
- ✓ pozostali informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani 50 ofert (rok wcześniej 55 ofert).

Na ogół w zawodach, w których w okresie I półrocza 2009 roku zarejestrowano najwięcej bezrobotnych, pozyskiwano także najwięcej ofert pracy (ponad 1.000 ofert pracy), na przykład:

- ⇒ (914103) robotnik gospodarczy - pozyskano 6.592 oferty pracy, a zarejestrowano 1.746 bezrobotnych,
- ⇒ (522107) sprzedawca - pozyskano 5.087 ofert pracy, a zarejestrowano 7.053 bezrobotnych,
- ⇒ (419101) pracownik biurowy - pozyskano 4.857 ofert pracy, a zarejestrowano 2.210 bezrobotnych,
- ⇒ (913207) sprzątaczką - pozyskano 2.446 ofert pracy, a zarejestrowano 1.288 bezrobotnych,
- ⇒ (343101) pracownik administracyjny - pozyskano 2.327 ofert pracy, a zarejestrowano 754 bezrobotnych,
- ⇒ (931301) robotnik budowlany - pozyskano 1.924 oferty pracy, a zarejestrowano 1.618 bezrobotnych,
- ⇒ (413103) magazynier - pozyskano 1.485 ofert pracy, a zarejestrowano 1.210 bezrobotnych,
- ⇒ (421102) kasjer handlowy - pozyskano 1.217 ofert pracy, a zarejestrowano 460 bezrobotnych,
- ⇒ (515902) pracownik ochrony mienia i osób - pozyskano 1.148 ofert pracy, a zarejestrowano 892 bezrobotnych.

Na uwagę zasługuje także fakt, że dla 654 zawodów, w których zarejestrowano bezrobotnych, nie wpłynęła żadna oferta pracy, a w niektórych zawodach liczba bezrobotnych była znaczna np.:

- ⇒ (244204) *politolog*
  - na koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 365 bezrobotnych,
- ⇒ (311503) *technik mechanizacji rolnictwa*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 230 bezrobotnych,
- ⇒ (012101) *żołnierz zasadniczej służby wojskowej*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 199 bezrobotnych,
- ⇒ (821108) *operator obrabiarek zespołowych*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 170 bezrobotnych,
- ⇒ (721204) *zgrzewacz*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 130 bezrobotnych,
- ⇒ (244302) *filolog – filologia obcojęzyczna*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 129 bezrobotnych,
- ⇒ (743402) *kuśnierz*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 127 bezrobotnych,
- ⇒ (244303) *filologia – filologia polska*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 122 bezrobotnych,
- ⇒ (244105) *socjolog*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 118 bezrobotnych,
- ⇒ (313206) *operator urządzeń transmisyjnych telewizyjnych*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 110 bezrobotnych,
- ⇒ (725110) *monter elektronik – urządzenia radiowo-telewizyjne*
  - koniec czerwca 2009 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy figurowało 106 bezrobotnych.

2.3. Szansa uzyskania oferty pracy według zawodów

Chcąc w pełniejszy sposób przedstawić popyt i podaż konkretnych zawodów wyliczono **wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w poszczególnych zawodach** :

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k}$$

W tym celu zestawiono średnią liczbę ofert pracy w danym zawodzie ze średnim poziomem rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie, przy czym:

- - **średnią miesięczną liczbę ofert pracy w zawodzie k w I półroczu** obliczono wg wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6}$$

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w danym roku

- **średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w I półroczu** obliczono wg wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2}$$

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu I półrocza danego roku.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w poszczególnych zawodach informuje w jakim zawodzie istnieje największa możliwość znalezienia wolnego miejsca pracy. Wskaźnik równy „1” oznacza, że na każdą zarejestrowaną osobę bezrobotną w danym zawodzie przypada w przybliżeniu oferta pracy. Wskaźnik osiągający wartość powyżej „1” oznacza nadwyżkę ofert nad bezrobotnymi, natomiast wskaźnik poniżej 1 informuje o braku wolnych miejsc pracy w danym zawodzie. Im niższy wskaźnik tym mniejsza szansa znalezienia pracy.

Szansa uzyskania oferty pracy według dużych grup zawodów

Dla grup dużych: **siły zbrojne; przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze** – wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy kształtował się na poziomie - 0,0000.

Najniższy wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie wśród pozostałych **grup dużych** odnotowano dla grup: **rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby** - 0,0003; **rolnicy** - 0,0033; **średni personel techniczny** - 0,0111; **średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia** – 0,0115.

Najwyższe wskaźniki szansy uzyskania oferty wg grup dużych wynosiły dla grupy: **robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni** – 0,3564; **kierownicy dużych i średnich organizacji** - 0,1772; **pracownicy obsługi biurowej** - 0,1505; **pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach** - 0,1486; **kierownicy małych przedsiębiorstw** – 0,1323; **pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów** – 0,1225; **nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy** – 0,1202 oraz **pracownicy pozostałych specjalności** – 0,1051.

Szansa uzyskania oferty pracy według elementarnych grup zawodów

Dla 65 grup elementarnych wskaźnik szansy uzyskania oferty był równy zero.

Biorąc pod uwagę grupy elementarne, najniższy wskaźnik szansy uzyskania oferty odnotowano dla zawodów zaliczonych do następujących grup elementarnych:

⇒ (6411) rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0003,
⇒ (6131) form rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,0007,
⇒ (3212) technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	0,0008,
⇒ (3214) technicy i żywieniowcy	0,0009,
⇒ (8275) operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców warzyw, nasion oleistych i pokrewni	0,0010,
⇒ (3115) technicy mechanicy	0,0014,
⇒ (8161) elektroenergetycy i pokrewni	0,0018,
⇒ (7321) formowacze wyrobów ceramicznych i pokrewni	0,0018,
⇒ (2442) filozofowie, historycy i politolodzy	0,0019,
⇒ (7322) formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	0,0020.

Najwyższy wskaźnik szansy uzyskania oferty odnotowano w grupach zawodów:

➤ (5152) strażnicy w zakładach dla nieletnich	3,3333;
➤ (3474) aktorzy cyrkowi i pokrewni	3,3333;
➤ (5144) praktykujący niekonwencjonalne metody terapii	1,5555;
➤ (3443) urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków	1,4848;
➤ (5149) Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,9667.

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W założeniach metodologicznych do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przyjęto, że zawody gdzie **wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k** ($W_{n,I}^k$):

$W_{n,I}^k < 0,9$ - to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ - to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ - to zawody deficytowe.

3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe według dużych grup zawodów

Biorąc pod uwagę ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu dużych grup zawodów najbardziej korzystny stosunek zgłoszonych ofert pracy do liczby rejestrujących się bezrobotnych miały zawody z **grupy dużej robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni**, dla której wskaźnik deficytu wyniósł – **4,0833**; *pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach* – **1,4990**, *nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy* - **1,2353** oraz *pracownicy obsługi biurowej* - **1,1850**.

Grupę zawodów: *kierownicy małych przedsiębiorstw* – **1,0166** oraz *kierownicy dużych i średnich organizacji* – **0,9491** można zaliczyć do zawodów zrównoważonych.

Pozostałe grupy zawodów, wskaźniki intensywności nadwyżki (deficytu) określały jako nadwyżkowe od **0,0042** dla grupy *rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby* do **0,8981** dla grupy *pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów*.

Wskaźniki dla grup dużych: *siły zbrojne* oraz *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze* były równe zero, co oznacza że dla tych grup zawodów nie było ofert pracy.

3.2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe według elementarnych grup zawodów

Wśród 377 grup elementarnych (według kodu czterocyfrowego) w województwie mazowieckim nie wystąpił maksymalny wskaźnik intensywności deficytu zawodu.

Spośród pozostałych grup elementarnych, do zawodów deficytowych można zaliczyć 45 grup zawodów. Najwyższe wskaźniki (poza wskaźnikami maksymalnymi) osiągnęły grupy zawodów:

- ⇒ (5144) *praktykujący niekonwencjonalne metody terapii* – **27,0000** (zarejestrowano 1 bezrobotnego, a zgłoszono 27 ofert pracy);
- ⇒ (5152) *strażnicy w zakładach dla nieletnich* – **20,0000** (zarejestrowano 1 bezrobotnego, a zgłoszono 20 ofert pracy);
- ⇒ (8223) *operatorzy urządzeń do nakładania powłok* – **13,6667** (zarejestrowano 3 bezrobotnych, a zgłoszono 41 ofert pracy);
- ⇒ (3474) *aktorzy cyrkowi i pokrewni* – **13,0000** (zarejestrowano 2 bezrobotnych, a zgłoszono 26 ofert pracy);
- ⇒ (5149) *pracownicy usług osobistych gdzie indziej nie sklasyfikowani* – **11,5000** (zarejestrowano 4 bezrobotnych, a zgłoszono 46 ofert pracy);
- ⇒ (3443) *urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków* – **11,0000** (zarejestrowano 4 bezrobotnych, a zgłoszono 44 oferty pracy);
- ⇒ (2454) *choreografowie i tancerze baletowi* – **5,0000** (zarejestrowano 2 bezrobotnych, a zgłoszono 10 ofert pracy).

Do zawodów zrównoważonych w województwie mazowieckim można zaliczyć 14 grup elementarnych, w tym najwyższe wskaźniki posiadały grupy:

- ✎ (9151) *gońcy, bagażowi i pokrewni* – **1,0647** (zarejestrowano 139 osób, a zgłoszono 148 ofert pracy),
- ✎ (7129) *robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani* - **1,0051** (zarejestrowano 196 osób, a zgłoszono 197 ofert pracy),
- ✎ (9142) *myjący pojazdy i szyby* - **1,0000** (zarejestrowano 55 osób, a zgłoszono 55 ofert pracy),
- ✎ (8221) *operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów farmaceutycznych, kosmetycznych i sanitarnych* - **1,0000** (zarejestrowano 26 osób, a zgłoszono 26 ofert pracy),
- ✎ (5121) *pracownicy usług domowych i pokrewni* - **1,0000** (zarejestrowano 26 osób, a zgłoszono 26 ofert pracy),
- ✎ (1226) *kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności* - **1,0000** (zarejestrowano 5 osób, a zgłoszono 5 ofert pracy),
- ✎ (1222) *kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym* - **1,000** (zarejestrowano 3 osoby, a zgłoszono 3 oferty pracy),
- ✎ (1311) *kierownicy małych przedsiębiorstw w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie* - **1,0000** (zarejestrowano 1 osób, a zgłoszono 1 ofert pracy).

Zdecydowana większość grup elementarnych należy do grup zawodów nadwyżkowych, w których liczba rejestrujących się bezrobotnych jest wyższa niż zgłaszana przez pracodawców liczba ofert pracy.

Na czołowych miejscach w rankingu zawodów nadwyżkowych w grupach elementarnych (poza 65 grupami, w których wskaźnik był równy zero, gdzie nie wpłynęła żadna oferta pracy, natomiast zarejestrowano bezrobotnych) znajdują się:

- ⇒ (6411) *rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby* - **0,0042** (zarejestrowano 240 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę pracy),
- ⇒ (3214) *dietetycy i żywieniowcy* - **0,0056** (zarejestrowano 1.076 bezrobotnych, a zgłoszono 6 ofert pracy),
- ⇒ (6131) *rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej* - **0,0070** (zarejestrowano 712 bezrobotnych, a zgłoszono 5 ofert pracy),
- ⇒ (3212) *technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni* - **0,0081** (zarejestrowano 1.117 bezrobotnych, a zgłoszono 9 ofert pracy),
- ⇒ (3115) *technicy mechanicy* - **0,0081** (zarejestrowano 3.207 bezrobotnych, a zgłoszono 26 ofert pracy),
- ⇒ (2442) *filozofowie, historycy i politolodzy* - **0,0101** (zarejestrowano 592 bezrobotnych, a zgłoszono 6 ofert pracy),
- ⇒ (7321) *formowacze wyrobów ceramicznych i pokrewni* - **0,0125** (zarejestrowano 80 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę pracy),
- ⇒ (2443) *filolodzy i tłumacze* - **0,0139** (zarejestrowano 360 bezrobotnych, a zgłoszono 5 ofert pracy),
- ⇒ (8161) *elektroenergetycy i pokrewni* - **0,0147** (zarejestrowano 68 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę pracy),
- ⇒ (8275) *operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw, nasion oleistych i pokrewni* - **0,0150** (zarejestrowano 133 bezrobotnych, a zgłoszono 2 oferty pracy),
- ⇒ (7322) *formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła* - **0,0163** (zarejestrowano 246 bezrobotnych, a zgłoszono 4 oferty pracy),
- ⇒ (3213) *technicy technologii żywności* - **0,0175** (zarejestrowano 572 bezrobotnych, a zgłoszono 10 ofert pracy),
- ⇒ (2121) *matematycy i pokrewni* - **0,0196** (zarejestrowano 51 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę pracy).

3.3. Zawody deficytowe i nadwyżkowe według zawodów i specjalności

Analizując zawody (posiadające kody sześciocyfrowe), na które występuje na mazowieckim rynku pracy największe zapotrzebowanie, wskaźnik **intensywności deficytu był maksymalny (MAX wyliczony w systemie SYRIUSZ) dla 62 zawodów**, co znaczy że pracodawcy zgłosili do urzędów pracy oferty dla bezrobotnych w tych zawodach, natomiast nie zarejestrowano bezrobotnych. Jednak liczba ofert pracy dotycząca tych zawodów była niewielka.

W zawodach wyróżniających się maksymalnym wskaźnikiem deficytu, najwięcej ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy dotyczyło zatrudnienia w zawodach:

- ⇒ (513390) *pozostali pracownicy domowej opieki osobistej* zgłoszono - 26 ofert,
- ⇒ (347490) *pozostali aktorzy cyrkowi i pokrewni* zgłoszono – 23 oferty,
- ⇒ (514490) *pozostali praktykujący niekonwencjonalne metody terapii* zgłoszono - 16 ofert,
- ⇒ (347390) *pozostali muzycy, piosenkarze i tancerze* zgłoszono - 13 ofert
- ⇒ (511390) *pozostali przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek* zgłoszono - 11 ofert.

Biorąc pod uwagę liczbę zgłaszanych ofert trudno te zawody nazwać typowo deficytowymi.

Do tak zwanych zawodów deficytowych, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) był wyższy od 1,1 można zaliczyć 286 zawodów i specjalności.

Najwyższe wskaźniki deficytu odnotowano dla zawodów:

- ⇒ (512290) *pozostali kucharze* - 141,0000 (zarejestrowano 3 osoby, a zgłoszono 423 oferty),
- ⇒ (916290) *pozostali zmiataacze i pokrewni* – 97,0000 (zarejestrowano 1 osobę, a zgłoszono 97 ofert),
- ⇒ (712290) *pozostali betoniarze* – 50,0000 (zarejestrowano 8 osób, a zgłoszono 343 oferty),
- ⇒ (341590) *pozostali agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)* – 47,7000 (zarejestrowano 10 osób, a zgłoszono 477 ofert),
- ⇒ (832301) *kierowca ciągnika siodłowego* – 42,8750 (zarejestrowano 8 osób, a zgłoszono 343 osoby),
- ⇒ (712590) *pozostali robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni* – 37,6000 (zarejestrowano 5 osób, a zgłoszono 188 ofert),
- ⇒ (713290) *pozostali murarze i pokrewni* – 31,0000 (zarejestrowano 1 osobę, a zgłoszono 31 ofert),
- ⇒ (822306) *operator urządzeń do przygotowania powierzchni do nakładania powłok* - 30,0000 (zarejestrowano 1 osobę, a zgłoszono 30 ofert),
- ⇒ (235912) *lektor języka angielskiego* – 29,0000 (zarejestrowano 1 osobę, a zgłoszono 29 ofert),
- ⇒ (121290) *pozostali zastępcy dyrektorów generalnych i prezesów* – 26,0000 (zarejestrowano 4 osoby, a zgłoszono 104 oferty),
- ⇒ (515202) *strażnik w zakładzie dla nieletnich* – 20,0000 (zarejestrowano 1 osobę, a zgłoszono 20 ofert),
- ⇒ (713390) *pozostali tynkarze i pokrewni* – 18,5000 (zarejestrowano 2 osoby, a zgłoszono 37 ofert),
- ⇒ (348102) *asystent archiwalny* – 16,0000 (zarejestrowano 1 osobę, a zgłoszono 16 ofert),
- ⇒ (345302) *funkcjonariusz służby penitencjarnej* – 15,0000 (zarejestrowano 11 osobę, a zgłoszono 15 ofert)
- ⇒ (915108) *kolporter* – 14,3333 (zarejestrowano 6 osób, a zgłoszono 86 ofert).

W zestawieniu 30 zawodów deficytowych, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zostały pominięte zawody, w których wskaźnik miał wartość MAX oraz zawody, których kod zawodu kończył się cyfrą 90 (Pozostali...).

**Zawody wskazujące na deficyt w województwie mazowieckim w I półroczu 2008 r.
według wskaźnika intensywności deficytu wyliczonego w programie SYRIUSZ**

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu *)
1	"832301"	Kierowca ciągnika siodłowego	42,8750
2	"822306"	Operator urządzeń do przygotowania powierzchni do nakładania powłok	30,0000
3	"235912"	Lektor języka angielskiego	29,0000
4	"515202"	Strażnik w zakładzie dla nieletnich	20,0000
5	"348102"	Asystent archiwalny [zawód szkolny: Technik archiwista]	16,0000
6	"345302"	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	15,0000
7	"915108"	Kolporter	14,3333
8	"235910"	Wykładowca na kursach [edukator, trener]	12,3333
9	"344301"	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	10,2500
10	"341504"	Telemarketer	8,2769
11	"419104"	Pracownik kancelaryjny	7,8750
12	"245402"	Tancerz baletowy	7,0000
13	"346101"	Asystent osoby niepełnosprawnej	6,8333
14	"515908"	Strażnik miejski	6,2632
15	"232104"	Nauczyciel fizyki i astronomii	6,0000
16	"343107"	Sekretarz sądowy	5,7500
17	"121103"	Prezes	5,6429
18	"223133"	Lekarz – medycyna ratunkowa	5,0000
19	"234103"	Nauczyciel przewlekle chorych i niepełnosprawnych ruchowo	5,0000
20	"419102"	Pracownik do spraw ewidencji ludności	5,0000
21	"347101"	Florysta	4,6250
22	"921103"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	4,3333
23	"213902"	Inspektor bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych	4,0000
24	"515905"	Ratownik wodny	4,0000
25	"821206"	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	4,0000
26	"347504"	Instruktor rekreacji ruchowej	3,8333
27	"414104"	Kurier	3,8235
28	"131401"	Kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym	3,7761
29	"343102"	Sekretarka medyczna	3,6667
30	"348202"	Bibliotekarz	3,5250

*) Wskaźnik wygenerowany przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” - dane wyliczone z załącznika 3 do MPiPS-01 w oparciu o „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003.

Według wskaźników intensywności deficytu, wyliczonych w systemie SYRIUSZ, do zawodów deficytowych zaliczone są, między innymi, zawody charakteryzujące się niskim napływem zarówno osób bezrobotnych, jak i ofert pracy, trudno więc jest nazwać je zawodami deficytowymi.

W związku z powyższym, przy określaniu zawodów wskazujących na deficyt w województwie mazowieckim, niezbędne było wprowadzenie dodatkowych założeń (kryteriów):

1. Liczba zgłoszonych ofert w zawodzie (100 i powyżej).
2. Korzystny stosunek zgłoszonych ofert pracy do liczby rejestrujących się bezrobotnych (wskaźnik intensywności deficytu powyżej 1,4).
3. Korzystne relacje pomiędzy napływem ofert pracy, a liczbą bezrobotnych na koniec okresu sprawozdawczego.

**Zawody wskazujące na deficyt w województwie mazowieckim
w I półroczu 2009 roku po uwzględnieniu dodatkowych założeń**

kod zawodu	nazwa zawodu	Napływ bezrobotnych w I półroczu 2009 r.	Liczba bezrobotnych w końcu czerwca 2009 r.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2009 r.	Wskaźnik intensywności deficytu^{*)}
999999	Bezrobotni posiadający zawód	116 718	160 360	50 267	0,4307
832301	Kierowca ciągnika siodłowego	8	12	343	42,8750
341504	Telemarketer	65	67	538	8,2769
515908	Strażnik miejski	19	31	119	6,2632
121103	Prezes	42	61	237	5,6429
131401	Kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym	67	122	253	3,7761
348202	Bibliotekarz*	40	64	141	3,5250
122401	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	53	72	159	3,0000
914103	Robotnik gospodarczy	2208	3163	6551	2,9669
343101	Pracownik administracyjny* (zawód szkolny: Technik administracji)	911	1224	2220	2,4369
913203	Pokojuowa (w hotelu)	80	143	191	2,3875
832201	Kierowca autobusu	178	170	406	2,2809
243101	Archiwista	57	70	124	2,1754
341201	Agent ubezpieczeniowy	56	97	114	2,0357
712901	Konserwator budynków	72	100	133	1,8472
422202	Rejestratorka medyczna	63	105	114	1,8095
419101	Pracownik biurowy* (Zawód szkolny: Technik prac biurowych)	2918	4512	5093	1,7454
233201	Nauczyciel przedszkola	104	162	166	1,5962
712501	Meliorant	91	149	142	1,5604
913204	Pomoc kuchenna	382	626	564	1,4764
513102	Opiekunka dziecięca*	127	263	186	1,4646
346102	Opiekun w domu pomocy społecznej*	83	114	117	1,4096
421102	Kasjer handlowy	490	596	673	1,3735
913207	Sprzątaczką	1389	2562	1859	1,3384
235908	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	98	127	127	1,2959
513301	Opiekunka domowa	161	352	189	1,1739
713302	Tynkarz	90	131	104	1,1556
932106	Sortowacz	153	222	169	1,1046
341503	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	477	588	489	1,0252

*) Wskaźnik wygenerowany przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” - dane wyliczone z załącznika 3 do MPiPS-01 w oparciu o „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003.

Pozostałe 1.411 zawodów i specjalności występujące na mazowieckim rynku pracy to zawody nadwyżkowe. Na czołowych miejscach w rankingu zawodów nadwyżkowych (poza 715 zawodami, w których wskaźnik był równy zero, gdzie nie wpłynęła żadna oferta pracy, natomiast zarejestrowano bezrobotnych) znajdują się:

- ⇒ (321208) *technik rolnik* - **0,0014** (zarejestrowano 702 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę).
- ⇒ (341404) *organizator usług hotelarskich* - **0,0033** (zarejestrowano 306 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę)
- ⇒ (321402) *technik żywienia i gospodarstwa domowego* - **0,0038** (zarejestrowano 1.045 bezrobotnych, a zgłoszono 4 oferty)
- ⇒ (641101) *rolnik pracujący na własne potrzeby* - **0,0042** (zarejestrowano 240 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę)
- ⇒ (723302) *mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali* - **0,0046** (zarejestrowano 217 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę)
- ⇒ (311913) *technik technologii odzieży* - **0,0055** (zarejestrowano 363 bezrobotnych, a zgłoszono 2 oferty)
- ⇒ (311911) *technik technologii drewna* - **0,0060** (zarejestrowano 168 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę)
- ⇒ (613101) *rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej* - **0,0070** (zarejestrowano 712 bezrobotnych, a zgłoszono 5 ofert)
- ⇒ (341903) *organizator agrobiznesu* - **0,0073** (zarejestrowano 274 bezrobotnych, a zgłoszono 2 oferty)
- ⇒ (311209) *technik ochrony środowiska* - **0,0074** (zarejestrowano 271 bezrobotnych, a zgłoszono 2 oferty)
- ⇒ (241915) *specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych* - **0,0075** (zarejestrowano 399 bezrobotnych, a zgłoszono 3 oferty),
- ⇒ (321206) *technik ogrodnik* – **0,0075** (zarejestrowano 265 bezrobotnych, a zgłoszono 2 oferty),
- ⇒ (827504) *operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego* – **0,0085** (zarejestrowano 118 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę),
- ⇒ (214917) *inżynier transportu (logistyk)* – **0,0088** (zarejestrowano 113 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę),
- ⇒ (611103) *rolnik upraw mieszanych* – **0,0093** (zarejestrowano 107 bezrobotnych, a zgłoszono 1 ofertę),
- ⇒ (611104) *rolnik upraw polowych* – **0,0097** (zarejestrowano 310 bezrobotnych, a zgłoszono 3 oferty).

W zestawieniu 30 zawodów deficytowych, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zostały pominięte zawody, w których wskaźnik miał wartość MAX oraz zawody, których kod zawodu kończył się cyfrą 90 (Pozostali...).

**Zawody nadwyżkowe w województwie mazowieckim w I półroczu 2009 r.
według wskaźnika intensywności nadwyżki wyliczonego w systemie SYRIUSZ**

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"321208"	Technik rolnik	0,0014
2	"341404"	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	0,0033
3	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0038
4	"641101"	Rolnik pracujący na własne potrzeby	0,0042
5	"723302"	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	0,0046
6	"311913"	Technik technologii odzieży	0,0055
7	"311911"	Technik technologii drewna	0,0060
8	"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	0,0070
9	"311502"	Technik mechanik	0,0072
10	"341903"	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	0,0073
11	"311209"	Technik ochrony środowiska	0,0074
12	"241915"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0075
13	"321206"	Technik ogrodnik	0,0075
14	"827504"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	0,0085
15	"214917"	Inżynier transportu [logistyk]	0,0088
16	"611103"	Rolnik upraw mieszanych	0,0093
17	"611104"	Rolnik upraw polowych	0,0097
18	"321308"	Technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne	0,0108
19	"244202"	Historyk	0,0110
20	"222107"	Inżynier zootechniki	0,0122
21	"241203"	Specjalista bankowości	0,0136
22	"732202"	Hutnik - dmuchacz szkła	0,0136
23	"831212"	Ustawiacz	0,0154
24	"744304"	Obuwnik przemysłowy	0,0165
25	"724103"	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0,0180
26	"321390"	Pozostali technicy technologii żywności	0,0185
27	"347102"	Plastyk	0,0188
28	"222105"	Inżynier rolnictwa	0,0200
29	"321205"	Technik leśnik	0,0204
30	"214903"	Inżynier automatyki i robotyki	0,0213

PODSUMOWANIE

Spośród 200.533 bezrobotnych zarejestrowanych w końcu czerwca 2009 r. w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego 154.624 osoby (77,1% ogółu bezrobotnych) poprzednio pracujących, a zawód wyuczony posiadało 160.360 osób (80,0% ogółu bezrobotnych).

Zdecydowana większość bezrobotnych, to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia - w większości reprezentujący zawody wymagające kwalifikacji na poziomie zasadniczym zawodowym bądź niższym. Na koniec czerwca 2009 r. wykształcenie niższe od średniego w województwie mazowieckim posiadały 113.073 osoby (56,4% zarejestrowanych bezrobotnych).

Najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych to: sprzedawca, pracownik biurowy, ślusarz, asystent ekonomiczny, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, technik mechanik, krawiec, robotnik gospodarczy, murarz.

W rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie prowadzą zwykle te same zawody co w rankingu bezrobotnych np. sprzedawca, pracownik biurowy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, ślusarz, sprzątaczką, robotnik gospodarczy, robotnik placowy, szwaczka, krawiec, asystent ekonomiczny, robotnik budowlany.

Wśród zawodów generujących bezrobocie do najbardziej sfeminizowanych należą: szwaczka, sprzątaczką, krawiec, fryzjer, obuwnik przemysłowy, sprzedawca, asystent ekonomiczny, pracownik biurowy, kucharz, pakowacz.

Najwięcej wolnych miejsc pracy w województwie oferowały zakłady zaliczone do sekcji: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 20,5% ogółu ofert zgłoszonych w I półroczu 2009 r. oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 18,4%.

Oferty pracy wpływające do urzędów pracy przeznaczone były dla robotników gospodarczych, sprzedawców, pracowników biurowych, sprzedawców, pracowników administracyjnych, sprzątarek, robotników budowlanych, magazynierów - czyli dla zawodów, które nie wymagają zbyt wysokich kwalifikacji.

Mało natomiast wpływa ofert pracy dla osób z wykształceniem wyższym. Oferty dla specjalistów w województwie mazowieckim stanowiły 4,5% ogółu zgłoszonych ofert.

W niektórych przypadkach duża liczba ofert jest wynikiem aktywizacji bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, podejmowanego stażu czy przygotowania zawodowego w tych zawodach. Znaczna liczba ofert na prace proste wynika ze zorganizowanych przez gminy prac społecznie - użytecznych.

Prace subsydiowane często nie powodują stałego zatrudnienia i liczba tych ofert może nieco „zaciemniać” obraz lokalnego rynku pracy.

Do zawodów deficytowych w powiatowych urzędach pracy wskaźniki deficytu najczęściej kwalifikują robotników gospodarczych oraz pracowników administracyjnych.

Zdecydowana większość zawodów, w których rejestrują się bezrobotni to zawody nadwyżkowe, w których występuje nadmiar pracowników.

Obserwacja struktury ofert zgłaszanych do urzędów pracy wydaje się jednak niewystarczająca. Nie wszystkie oferty pracy występujące na lokalnym rynku trafiają do ewidencji urzędu. Pracodawcy często decydują się na rekrutację pracowników we własnym zakresie np. za pośrednictwem specjalistycznych firm zajmujących się doradztwem personalnym lub pośrednictwem pracy, bądź też zamieszczają oferty w lokalnej prasie czy Internecie.

Na rynku pracy występują także zawody, których przedstawiciele rzadko rejestrują się w urzędach pracy, a poszukują zatrudnienia na własną rękę, są to zwykle osoby posiadające wykształcenie lub specjalizacje, na które istnieje duży popyt na lokalnym rynku pracy.

Na podstawie danych statystycznych z załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01 można stwierdzić, że istnieje nadwyżka podaży siły roboczej prawie we wszystkich zawodach bezrobocia rejestrowanego, nawet w tych gdzie napływ ofert pracy w I półroczu 2008 r. przewyższał napływ bezrobotnych.

Jednym z problemów występujących na rynku pracy jest brak kwalifikacji pracowników, niedopasowanie do nowych technologii, brak kompetencji i trudności w dostosowywaniu się do zmian systemu produkcyjnego. Część bezrobotnych posiada kwalifikacje zdezaktualizowane i nie odpowiadające nowoczesnym standardom pracy, coraz trudniej jest znaleźć bezrobotnych spełniających wymagania zawodowe pracodawców. Coraz częściej występują więc problemy z doбором kandydatów i realizacją ofert.

Zaproponowane w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wskaźniki wymagają bardzo ostrożnej interpretacji. Analizując je, trudno jednoznacznie stwierdzić, które z zawodów są naprawdę deficytowe. Zastosowane mierniki nie zawsze przedstawiają rzeczywisty stan zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy.

Istnieją zawody, w których pracodawcy zgłosili wolne miejsca pracy, a nie zarejestrowały się w danym okresie osoby bezrobotne, wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w takiej grupie bądź zawodzie zostaje określony jako maksymalny.

Na przykład w skali województwa mazowieckiego wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) **MAX (maksymalny)** dotyczy 62 zawodów, w których **zgłoszono po jednej ofercie, a nie zarejestrowano osób bezrobotnych**, są to między innymi: inżynier spawalnik; normalizator; lekarz-medycyna pracy; lekarz - neurologia; lekarz - ortopedia i traumatologia narządu ruchu; lekarz – położnictwo i ginekologia, lekarz weterynarii – specjalista chorób trzody chlewnej, optometry sta, pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej, pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa rodzinnego, nauczyciel akademicki – nauki chemiczne, nauczyciel techniki w szkole podstawowej, nauczyciel logopeda, nauczyciel psycholog, prokurator, notariusz oraz kurator sądowy.

Na podstawie jednostkowych ofert jakie wpływających do urzędów pracy trudno jednoznacznie określić, że są to zawody deficytowe i jakie będzie na nie zapotrzebowanie w przyszłości.

Analiza oparta tylko na dostępnej sprawozdawczości i wyliczonych w systemie SYRIUSZ wskaźnikach nie odzwierciedla rzeczywistych problemów rynku pracy i skali bezrobocia.

Zasadniczy wpływ na właściwą interpretację wskaźników statystycznych może mieć wprowadzenie jednolitych zasad dodatkowej analizy w/w wskaźników oraz przyjęcie dodatkowych kryteriów. Być może należałoby określać deficyt czy nadwyżkę zawodów w oparciu o elementarne grupy zawodów, co w założeniu wyeliminuje zawody z kodem kończącym się cyfrą 90 (Pozostali), ograniczy liczbę grup zawodów ze wskaźnikiem MAX, i jednocześnie obejmie całą populację bezrobotnych, wskazując na grupy zawodów deficytowych.